

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 14 lipca 2016 r.

RM-10-75-16

Pan Marek KUCHCIŃSKI
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Energii.

Z poważaniem

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2016 r. poz. 704) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1 w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:
„d) jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, wykonującą zadania w zakresie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego po zakończeniu jego likwidacji, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów;”;
- 2) użyte w art. 3, w art. 11c w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 11f w ust. 4 i 6–9, w art. 11h w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 12 w ust. 9, w art. 15 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 17 w ust. 2 i 3, w art. 18 w ust. 3, w art. 19 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 20a w części wspólnej, w art. 24, w art. 25 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 26 w ust. 2–5 w różnym przypadku wyrazy „minister właściwy do spraw energii” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin”;
- 3) w art. 8:
  - a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Prowadzenie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2019 r., zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, a także działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalni, są finansowane z dotacji budżetowej.”;

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 18 marca 2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych i ustawę z dnia 30 sierpnia 2013 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów.

- b) w ust. 5:
- we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „minister właściwy do spraw energii” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin”,
  - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, a także na finansowanie działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń,”
  - część wspólna otrzymuje brzmienie:
„biorąc pod uwagę zadania wykonywane w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zapewnienie bezpieczeństwa kopalni oraz upraszczanie systemu odwadniania, a także naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego.”;
- 4) w art. 26 w ust. 1:
- a) we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „minister właściwy do spraw energii” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin”,
  - b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów oraz zobowiązań, o których mowa w art. 8c ust. 2;”
  - c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
„8) monitoringu procesów związanych z funkcjonowaniem górnictwa węgla kamiennego oraz innych czynności zleconych przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin dotyczących restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 18 marca 2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. poz. 404 oraz z 2016 r. poz. 266) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:
„o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw energii oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych”;
- 2) użyte w art. 1 w ust. 1, w art. 2 w ust. 1 i 3, w ust. 4 w pkt 1 i 3 oraz w ust. 6 i 7, w art. 3 i w art. 4, w art. 5 w ust. 1 i w ust. 2 pkt 1, w art. 6 w ust. 4–6 i 8 oraz w art. 7 w różnym przypadku wyrazy „minister właściwy do spraw Skarbu Państwa” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „minister właściwy do spraw energii”;
- 3) w art. 1 uchyla się ust. 3;
- 4) uchyla się art. 8.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2013 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. poz. 1160 oraz z 2016 r. poz. 266) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) Kopalni Siarki „Machów” Spółka Akcyjna w likwidacji w Tarnobrzegu.”;
- 2) w art. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) wyrobisko górnicze – wyrobisko górnicze w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015 r. poz. 196, z późn. zm.²⁾).”;
- 3) w art. 3:
  - a) w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, realizowanych przez podmiot, o którym mowa w art. 1 pkt 5.”,

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1272 i 1505 oraz z 2016 r. poz. 266, 542, 544 i 566.

- b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
- „5. Przez działania, o których mowa w ust. 1 pkt 3, rozumie się:
- 1) zabezpieczenie terenów sąsiednich zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska przed zmianą stosunków wodnych;
  - 2) likwidację zbędnych instalacji, budynków oraz demontaż maszyn i urządzeń związanych z wykonywaniem działania, o którym mowa w pkt 1;
  - 3) rekultywację terenów pogórnich związanych z wykonywaniem działania, o którym mowa w pkt 1;
  - 4) wykonywanie prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających związanych z wykonywaniem działania, o którym mowa w pkt 1;
  - 5) opracowanie projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z wykonywaniem działań wymienionych w pkt 1–4;
  - 6) sprawowanie ogólnego zarządu.”;
- 4) użyte w art. 5 w ust. 1 w pkt 2, w ust. 2 i 3, w art. 6 w ust. 1, w art. 9 w ust. 1, w art. 10 w ust. 1 i 3 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 4, w art. 11, w art. 12 oraz w art. 12a w różnym przypadku wyrazy „minister właściwy do spraw energii” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin”;
- 5) w art. 5:
- a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Dotację na wykonanie działań, o których mowa w art. 3 ust. 5, przyznaje się na wniosek podmiotu, o którym mowa w art. 1 pkt 5, po zaakceptowaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin rocznego planu tych działań obejmującego, w podziale na miesiące, jego zakres rzeczowy i finansowy.”;
  - b) w ust. 4:
    - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wniosek, o którym mowa w ust. 1–3a, powinien zawierać”;
    - w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) działań przewidzianych do wykonania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3”;
    - w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) w przypadku podmiotu, o którym mowa w art. 1 pkt 5, określenie stanu wykonania działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3.”;

- 6) w art. 9 w ust. 2 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) rocznego planu działań, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 3a.”;
- 7) w art. 10 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) rocznego planu działań, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 3a.”;
- 8) art. 13 otrzymuje brzmienie:
„Art. 13. Dotacje na zadania określone w ustawie są przekazywane podmiotom, o których mowa w art. 1, do dnia 31 grudnia 2020 r.”.

Art. 4. Naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, do dnia 31 grudnia 2018 r. jest finansowane także w ramach limitu, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 22 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 143).

Art. 5. Do dotacji budżetowych na zadania w zakresie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, będącego w trakcie likwidacji, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, zrealizowane w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 6. Do spraw wszczętych na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 2 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 7. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 6 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 2 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 6 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań i wykonanie działań wynikających z ustawy zmienianej w art. 3 wynosi w roku:

- 1) 2017 r. – 6 924 000 zł;
- 2) 2018 r. – 21 875 000 zł;
- 3) 2019 r. – 20 920 000 zł;
- 4) 2020 r. – 19 398 000 zł.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 3.

3. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65% limitu wydatków przewidzianych na dany rok, dysponent środków obniża wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

4. W przypadku gdy wielkość wydatków w poszczególnych miesiącach jest zgodna z planem finansowym, przepisu ust. 3 nie stosuje się.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 2 w zakresie art. 11f, art. 20a i art. 24–26, oraz pkt 3 lit. a i pkt 4,
- 2) art. 3 pkt 4

– które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2016 r.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Zasadniczym celem projektu jest zmiana przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2016 r. poz. 704), ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. poz. 1160, z późn. zm.), wynikająca z utworzenia działu „gospodarka złożami kopalin” oraz utworzenia części budżetowej 48 – gospodarka złożami kopalin. W związku z powyższym, w obydwu zmienianych ustawach, użyte w różnych przypadkach wyrazy „minister właściwy do spraw energii” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin”.

Ponadto proponowane zmiany mają na celu:

- usunięcie rozbieżności uniemożliwiających uruchomienie środków z rezerwy celowej na dofinansowanie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, świadczeń osłonowych w postaci urlopów górniczych i urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz pokrycia bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa;
- przedłużenie do 2020 r. okresu finansowania dotacją budżetową zadań realizowanych przez Kopalnię Soli „Bochnia” sp. z o.o., z powodu ograniczonych środków finansowych przewidzianych w ustawach budżetowych, w stosunku do kwot ujętych w zaakceptowanym programie likwidacji oraz konieczności likwidacji dodatkowych wyrobisk dołowych (ok. 8,5 tys. m³);
- umożliwienie finansowania od 2017 r. z dotacji budżetowej działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji;
- przeniesienie szczególnych uprawnień wobec spółek działających w sektorze energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych z ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na ministra właściwego do spraw energii.

2. Stan rzeczywisty

Nowelizacja ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, dokonana ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. poz. 2300), nowelizacja ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, dokonana ustawą z dnia 19 listopada 2015 r.

o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1960), a także wejście w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów (Dz. U. poz. 2050) spowodowały, że środki budżetowe przeznaczone na finansowanie procesów związanych z restrukturyzacją sektora górnictwa węgla kamiennego zostały ujęte w części budżetowej 48 – gospodarka złożami kopalin, a organem uprawnionym do zawierania umów o dotacje na finansowanie realizacji zadań określonych ustawą o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego jest minister właściwy do spraw energii. Powstała rozbieżność uniemożliwia uruchomienie środków z rezerwy celowej na dofinansowanie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, świadczeń osłonowych w postaci urlopów górniczych i urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz pokrycia bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa.

Zmiany w ustawie o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów umożliwią kontynuowanie działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji.

Dotychczas Kopalnia Siarki „Machów” Spółka Akcyjna w likwidacji w Tarnobrzegu otrzymywała dotacje na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Dz. U. poz. 856, z późn. zm.) zgodnie z umową zawartą z NFOŚiGW w oparciu o zatwierdzone przez ministra właściwego ds. gospodarki roczne plany działań. Umowa ta przewidywała finansowanie zadań zatwierdzonych w rocznych planach do dnia 31 grudnia 2015 r. W celu dokończenia prac rekultywacyjnych przesunięty został termin realizacji umowy z NFOŚiGW, z zastrzeżeniem, że dodatkowe prace mogą być wykonane w ramach kwoty już przyznanej dotacji. W kosztach prac rekultywacyjnych nie są finansowane koszty ogólnego zarządu, natomiast koszty pompowania wód w wyrobisku „Piaseczno” będą finansowane do końca 2016 r., tj. do czasu prowadzenia robót rekultywacyjnych w wyrobisku.

Na finansowanie prac likwidacyjno-rekultywacyjnych w Kopalni Siarki „Machów” S.A. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczył do 2016 r. kwotę 775,8 mln zł.

Prowadzone na przestrzeni lat działania doprowadziły do zmniejszenia uciążliwości kopalń dla środowiska oraz spowodowały powstanie atrakcyjnych krajobrazowo terenów i obiektów w miejscu wyrobisk pogórnich i zdegradowanych terenów wokół nich.

Obecnie proces likwidacji jest w ostatniej fazie realizacji. Po 2016 r. pozostają do realizacji działania wykonywane po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górnym Piaseczno, m.in. odwadnianie wyrobiska z nadmiarowej ilości wody, w celu utrzymania rzędnej na poziomie +138 m n.p.m. i zabezpieczenia terenów przyległych przed podtopieniami.

Odnosząc się do zasadności projektu ustawy, należy podkreślić, że rozwiązanie w postaci dotacji budżetowej dla ww. podmiotu jest jedynym sposobem zabezpieczenia terenów przyległych do wyrobiska „Piaseczno” przed powstaniem szkód.

Zgodnie z programem likwidacji Kopalni Siarki „Machów” S.A. w likwidacji w wyrobisku byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” powstał zbiornik wodny. Wyrobisko górnice byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” zlokalizowane jest na obszarze ok. 2000 ha na terenach Gmin Łoniów i Koprzywnica w powiecie sandomierskim i w województwie świętokrzyskim. Oddalone jest o ok. 2000 m od lewego brzegu rzeki Wisły. Odprowadzenie wód z tego wyrobiska kanałem otwartym do Wisły jest niezbędne do jego likwidacji zmierzającej do przystosowania powstałego w nim zbiornika wodnego oraz terenów otaczających do pełnienia funkcji przewidzianych w decyzjach organów administracji o rekultywacji tych terenów.

Brak środków na realizację zadania utrzymania systemu odprowadzania wód ze zbiornika wodnego utworzonego w wyrobisku „Piaseczno” może przyczynić się do wystąpienia niekontrolowanego odbudowania się zwierciadła wody na terenach przyległych do tego wyrobiska (na pow. około 11,3 km²). Zgodnie z wykonanymi ekspertyzami hydrogeologicznymi sztucznie utrzymywane zwierciadło wody w tym wyrobisku na poziomie od +138,0 m n.p.m. do +139,00 m n.p.m. nie stwarza zagrożenia dla terenów przyległych i zapewnia skuteczność ukształtowanych zboczy po napełnieniu zbiornika. Utrzymywanie rzędnej nieprzekraczającej +139 m n.p.m. powoduje konieczność ciągłego pompowania wody dopływającej do wyrobiska. Do końca 2016 r. środki na ten cel zabezpieczone są w ramach prowadzenia prac rekultywacyjnych, na podstawie umowy z NFOŚiGW.

Pompowanie wód z wyrobiska „Piaseczno” prowadzone jest w systemie ciągłym za pomocą pomp powierzchniowych z wydajnością 20 tys. m³/dobę. Utrzymywany obniżony poziom wody w zbiorniku pozwala Kopalni na dodatkowe zabezpieczenia skarp wyrobiska „Piaseczno” w celu wykonania prac z zakresu odwodnienia poziomego – drenażu skarp metodą wiertniczą oraz dokończenie prac z zakresu rekultywacji technicznej i biologicznej.

Z dokumentacji hydrogeologicznej i ekspertyz wynika, że docelowe piętrzenie wody do poziomu +146,00 m n.p.m. niesie za sobą zagrożenie w postaci podtopienia terenów położonych w obrębie istniejącego obecnie leja depresji (zagrożone są uprawy rolne, zabudowa mieszkalna). Ochronę przed skutkami odbudowy stosunków wodnych może zapewnić wykonanie systemu melioracyjno-drenażowego.

Kopalnia Siarki „Machów” S.A. podejmowała działania dla pozyskania środków niezbędnych na pokrycie pompowania wody ze zbiornika „Piaseczno” do rzędnej +138 m n.p.m. pochodzących spoza NFOŚiGW. Skierowała m.in. wnioski do posłów z regionu z prośbą o włączenie finansowania zadań związanych z odwadnianiem do poselskiego projektu ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów w 2013 r. W trakcie prac sejmowych poprawki zgłoszone w tym zakresie nie zostały jednak uwzględnione. Ponadto Kopalnia Siarki „Machów” S.A. skierowała także wnioski do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, w sprawie włączenia zakresu robót związanych z melioracją do ustanowionego w sierpniu 2011 r. przez Radę Ministrów „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”, którego zadaniem jest zabezpieczenie południowych województw naszego kraju przed katastrofalnymi skutkami powodzi. Wniosek ten jednak nie został zakwalifikowany do realizacji.

Założeniem jest, że w miejscu zlikwidowanego wyrobiska powstanie zbiornik wodny o powierzchni lustra wody około 160 ha przy poziomie +146,0 m n.p.m.. W trakcie profilowania skarpy obrzeża zbiornika zostaną przystosowane do nowych funkcji związanych z przyszłymi obiektami rekreacyjnymi. Istniejąca infrastruktura techniczna związana z wyrobiskiem, jak również instalacje technologiczne wykorzystywane w pracach likwidacyjnych, zbędne w dalszym funkcjonowaniu zbiornika zostaną zlikwidowane, a teren zrekultywowany zgodnie z docelową koncepcją architektoniczną. Właścicielem Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. jest w 100% Skarb Państwa. Kopalnia Soli „Bochnia” przez ok. 750 lat prowadziła działalność produkcyjną. Jest najstarszą kopalnią soli na ziemiach polskich, a zarazem najstarszym w Europie zakładem

przemysłowym, działającym nieprzerwanie od połowy XIII wieku. Z punktu widzenia zachowania zabytku dla przyszłych pokoleń niezbędna jest kontynuacja prac w celu usuwania zagrożeń, pozostających w integralnym związku z ruchem zakładu górniczego, dla życia i zdrowia ludzkiego, mienia oraz bezpieczeństwa powszechnego.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji wyrobisk górniczych, analizy map i przekrojów archiwalnych oraz istniejących opracowań szacuje się, iż kubatura dodatkowej ilości wyrobisk przeznaczonych do likwidacji w Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. w rejonie podłużni Wrzna wynosi około 8,5 tys. m³.

Występujący latach 2014–2015 wzrost kosztów wynagrodzeń, przeprowadzonych przetargów, wzrostu cen materiałów, konieczności wykonania nieplanowanych remontów oraz usuwania awarii maszyn i urządzeń, powoduje, że istnieje konieczność przesunięcia realizacji niektórych zadań na lata 2018–2020. Dotyczy to w szczególności następujących zadań, niezbędnych do realizacji, celem zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego oraz przygotowania kopalni do funkcjonowania w modelu docelowym:

- likwidacja wyrobisk niedostępnych rejon Campi-Sutoris (metody specjalne),
- remont zbrojenia szybu Campi,
- przebudowa urządzeń zasilania rozdziału energii elektrycznej dla zakładu górniczego,
- doszczelnienie obudowy szybu Campi,
- przebudowa systemu wentylacji kopalni,
- skrócenie szybów Sutoris i Campi,
- adaptacja nadszybia oraz podszybia szybu Campi dla potrzeb w modelu docelowym,
- automatyzacja szybu Sutoris,
- zmiana źródła centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.

Niezbędnym zadaniem jest również wprowadzenie dodatkowego zakresu robót związanych z zapewnieniem właściwego bezpieczeństwa ruchu oraz zabezpieczeniem zabytkowych, wpisanych na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO, wyrobisk. Są to w szczególności prace:

- kapitalny remont maszyny wyciągowej szybu Campi,
- wymiana części obudowy szybu Trinitatis,
- osuszanie powietrza dopływającego do wyrobisk dołowych kopalni,
- węzeł gromadzenia i utylizacji soli w rejonie szybu Moszczenica.

Kopalnia czyni starania o pozyskanie, na co uzyskała wstępną akceptację z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, środków finansowych dla realizacji przedsięwzięcia związanego z likwidacją części wyrobisk w rejonie centralnej części złoża oraz ochroną powierzchni pod zabudową centrum miasta Bochnia. Wykonanie prac udostępniających i likwidacyjnych wymaga przedłużenia terminu likwidacji.

Kopalnia pozyskała dodatkowe fundusze z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację robót związanych z likwidacją szybu Moszczenica oraz ochronę powierzchni ziemi w rejonie Bochni poprzez zabezpieczenie szybu Trinitatis oraz zabytkowych wyrobisk w centralnej części Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o.

Bocheńska Kopalnia Soli jest niepowtarzalnym obiektem historycznym, kulturowym i geologiczno-górnictwem. Należy podjąć wszelkie starania żeby ten zabytek, jego wartość nie zaginęła. Służyć ma temu proces zabezpieczania, renowacji najcenniejszych wyrobisk historycznych, oraz likwidacji obszarów im zagrażających. Zaniechanie tego obowiązku może doprowadzić do destrukcji, czego następstwem będzie zagrożenie dla obiektów powierzchniowych Miasta i Gminy Bochnia.

Celem likwidacji niezabytkowej części zakładu górnictwa Bochnia jest:

- ochrona powierzchni przed wystąpieniem obniżen terenu zagrażających obiektom budowlanym i infrastrukturze miejskiej – perforacja górotworu wywołana kilkusetletnią eksploatacją wywołuje nadal procesy destrukcyjne. Efektem tego jest zaciskanie się wyrobisk oraz osiadanie powierzchni nad wybranymi pustkami. Dlatego niezbędne jest prowadzenie ciągłego procesu zabezpieczenia wyrobisk i likwidacji zbędnych pustek,
- zabezpieczenie zabytkowych wyrobisk – wyrobiska zabytkowe Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. stanowią narodowe dziedzictwo kulturowe,
- istotne ograniczenie zagrożenia wodnego w kopalni – poważne zagrożenie dla zabytkowej części kopalni stanowi migracja wód podziemnych, które osłabiają jej strukturę.

Celem likwidacji zakładu górnictwa „Siedlec – Moszczenica” jest ochrona powierzchni, zasobów wód powierzchniowych oraz rekultywacja terenu.

Po zakończeniu likwidacji pozostaną wyrobiska znajdujące się w strefie ochrony konserwatorskiej. Część z nich zostanie przystosowana do nowych funkcji związanych

bezpośrednio z działalnością turystyczno-sanatoryjną, część służyć będzie zapewnieniu bezpieczeństwa i ciągłości ruchu (zgodnie z wymogami Prawa geologicznego i górniczego).

Ze względu na wyjątkowość układu przestrzennego, wartość techniczną, walory przyrodnicze oraz całkowitą autentyczność kopalni soli jako obiektu górniczego, czynnego nieprzerwanie od połowy XIII wieku, którego wyrobiska górnicze i urządzenia techniczne w pełni obrazują rozwój sztuki górniczej na przestrzeni wieków, również po zakończeniu realizacji wszystkich zadań ujętych w programie likwidacji, tj. po roku 2020, niezbędne będzie dalsze wsparcie bieżącej działalności związanej z utrzymaniem zabytkowej części Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. Planowaną formą prawną przyszłego działania Kopalni jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Szacuje się, że roczne zapotrzebowanie na środki finansowe ze źródeł zewnętrznych na ratowanie, zabezpieczenie i utrzymanie w zakresie niezbędnym do właściwego funkcjonowania zabytkowej części Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o., jako chroniony obiekt zabytkowy, wynosić będzie około 10 mln zł.

Biorąc powyższe pod uwagę istnieje konieczność przedłużenia terminu likwidacji do końca roku 2020. Zaniechanie prac likwidacyjno-zabezpieczających może doprowadzić do destrukcji substancji zabytkowej i w rezultacie spowodować zagrożenie dla obiektów powierzchniowych, a także do wystąpienia niekontrolowanych zagrożeń naturalnych i górniczych, a nawet katastrofy górniczej.

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 18 marca 2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. poz. 404 oraz z 2016 r. poz. 266) stanowi element oddziaływania na bezpieczeństwo energetyczne kraju, przypisane w znowelizowanej ustawie o działach administracji rządowej ministrowi właściwemu do spraw energii. Nowelizacja umożliwi uniknięcie ewentualnych sporów pomiędzy ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa a ministrem właściwym do spraw energii lub innymi podmiotami, wykonującymi uprawnienia właścicielskie z akcji spółek Skarbu Państwa.

3. Wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym stanem organizacyjnym i prawnym

W projektowanej zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (art. 1) została dodana definicja jednoosobowej spółki Skarbu Państwa, wykonującej zadania w zakresie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego po zakończeniu jego likwidacji, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, niezbędna do określenia prawidłowego zakresu podmiotowego i przedmiotowego ustawy. Kompania Węglowa S.A., na podstawie zawartej w dniu 29 kwietnia 2016 r. umowy, dokonała zbycia przedsiębiorstwa obejmującego m.in. wszystkie posiadane do tej chwili kopalnie węgla kamiennego. Fakt ten sprawił, że poczynając od tej daty, Kompania Węglowa S.A. utraciła status przedsiębiorstwa górniczego w rozumieniu ustawy i tym samym możliwość otrzymywania dotacji z budżetu państwa na naprawianie szkód górniczych zlikwidowanego zakładu górniczego. Obecnie Kompania Węglowa S.A., będąc jednoosobową spółką Skarbu Państwa nie prowadzi wydobywania węgla kamiennego, nie prowadzi również likwidacji zakładu górniczego. Jest ona natomiast podmiotem zobowiązanym do prowadzenia wszelkich działań wynikających z faktu likwidacji kopalń węgla kamiennego w przeszłości dokonanej przez jej poprzedników prawnych (np. KWK Dębieńsko, KWK Jaworzno czy KWK Siersza), w szczególności do naprawiania szkód wywołanych ruchem zlikwidowanych zakładów górniczych, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów. Kompania Węglowa S.A. jest właścicielem i dysponentem majątku pozaprodukcyjnego nabytego na przestrzeni kilkudziesięciu lat zarówno przez spółkę, jak i jej poprzedników prawnych, tj. Nadwiślańską Spółkę Węglową S.A., Rybnicką Spółkę Węglową S.A., Rudzką Spółkę Węglową S.A., Bytomską Spółkę Węglową S.A. i Gliwicką Spółkę Węglową S.A. Zmiana zasadniczego charakteru działalności Spółki nie zmienia jednak faktu, że działalność Kompanii Węglowej S.A. w dalszym ciągu związana jest z przemysłem górnictwem, a w szczególności z jego restrukturyzacją i w konsekwencji powinna posiadać uprawnienie do uzyskania dotacji budżetowej na naprawianie szkód wywołanych ruchem zlikwidowanych zakładów górniczych. Powyższa zmiana pozwala zakwalifikować Kompanię Węglową S.A. do kręgu podmiotów uprawnionych do dotacji budżetowej na naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów.

W projektowanej zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego została również uzupełniona nazwa zadania „naprawianie szkód górniczych wywołanych ruchem zakładu górniczego”. W dotychczasowym brzmieniu ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego – art. 26 ust. 1 pkt 3 tej ustawy określał, że finansowane z dotacji budżetowej jest naprawianie szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego. Wynikało to z faktu, że proces likwidacji kopalń rozpoczęty w latach 90-tych ubiegłego wieku zakończył się i konieczność naprawiania szkód, które występowały w latach późniejszych, dotyczył wyłącznie naprawiania szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego. Zadanie to realizowane było przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. lub inne czynne spółki, które przejęły obowiązek naprawiania szkód po kopalniach, które w wyniku likwidacji nie posiadały następcy prawnego. W roku 2015 rozpoczęty został proces likwidacji kolejnych kopalń, na mocy ustawy z dnia 22 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 143). Zgodnie z art. 8c ust. 2 tej ustawy, z dniem nabycia kopalni, zakładu górniczego lub jego zorganizowanej części przez SRK S.A., spółka przejęła również zobowiązania z tytułu szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów. Środki na finansowanie tych zobowiązań pochodzą z dotacji budżetowej. W związku z powyższym konieczne stało się dokonanie zmiany przepisów ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, polegającej na uzupełnieniu tego przepisu w taki sposób, aby naprawiane były także szkody wywołane ruchem zakładu górniczego w trakcie jego likwidacji. I tak:

– art. 8 ust. 2 w brzmieniu obowiązującym:

2. Prowadzenie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2019 r., zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni oraz zadania związane z naprawianiem szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, są finansowane z dotacji budżetowej.

– art. 8 ust. 2 w proponowanym brzmieniu:

2. Prowadzenie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2019 r., zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed

zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, a także działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalni są finansowane z dotacji budżetowej.

- art. 8 ust. 5 pkt 1 w brzmieniu obowiązującym:
  - 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów i działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń,
- część wspólna w brzmieniu obowiązującym:
  - biorąc pod uwagę zadania wykonywane w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zapewnienie bezpieczeństwa kopalni oraz upraszczanie systemu odwadniania, a także naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego
- art. 8 ust. 5 pkt 1 w proponowanym brzmieniu:
  - 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, a także działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń.
- część wspólna w proponowanym brzmieniu:
  - biorąc pod uwagę zadania wykonywane w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zapewnienie bezpieczeństwa kopalni oraz upraszczanie systemu odwadniania, a także naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego.
- art. 26 ust. 1 pkt 3 w brzmieniu obowiązującym:
  - 3) naprawiania szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów;
- art. 26 ust. 1 pkt 3 w proponowanym brzmieniu:

3) naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów oraz zobowiązań, o których mowa w art. 8c ust. 2; Również w art. 8 ust. 2 zmienianej ustawy dodano wyrazy „a także działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalni”. Jest to zmiana wyłącznie „porządkowa” z uwagi na to, że prowadzenie likwidacji kopalni obejmuje zarówno zadania wykonywane w trakcie likwidacji, jak i działania wykonywane po jej zakończeniu. Wynika to z faktu określenia przez właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego, w decyzji o likwidacji kopalni, terminu zakończenia likwidacji. Program likwidacji jest sporządzany z perspektywą realizacji zadań w okresie kilku lat i jego precyzyjne zaplanowanie nie jest możliwe ze względu na specyfikę działalności górniczej i funkcjonowania obiektu, jakim jest zakład górniczy. Stąd kontynuowanie likwidacji kopalni po upływie wyznaczonego w Programie likwidacji terminu określane jest mianem działań polikwidacyjnych lub działań po zakończeniu likwidacji. Zgodnie z art. 8 ust. 5 ustawy, rozporządzenie określać ma szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów i działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń.

Art. 2 projektu ustawy wprowadza zmiany w ustawie o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych. Ustawa ta określa szczególne uprawnienia ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa wobec mienia spółek prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych, które zostało ujawnione na prowadzonym przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej. Podstawowym uprawnieniem ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa jest możliwość wyrażenia sprzeciwu wobec podjętej przez zarząd spółki uchwały lub innej dokonanej przez zarząd spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzanie składnikami mienia stanowiącego

infrastrukturę krytyczną, stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

Zakładane w art. 2 pkt 4 projektu uchylenie art. 8 ustawy jest związane z wprowadzonymi ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw zmianami innych przepisów, w szczególności art. 12a ust. 2 i art. 12b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.).

Uchylenie art. 8 ustawy, w opinii wnioskodawcy, zapobiegnie wątpliwościom związanym z jego interpretacją przez niektóre podmioty podlegające ustawie, dla których uprawnienia z akcji wykonuje inny podmiot niż minister właściwy do spraw Skarbu Państwa i minister właściwy do spraw energii. Wątpliwości takie pojawiły się w czasie realizacji ustawy przez Ministra Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 8 ustawy o szczególnych uprawnieniach, w stosunku do spółek, w których prawa z akcji albo udziałów należących do Skarbu Państwa wykonuje inny minister, szczególne uprawnienia ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa określone w ustawie wykonuje ten inny minister. Do czasu utworzenia działu administracji rządowej „energia”, uprawnienia wynikające z ustawy o szczególnych uprawnieniach wobec PSE S.A. oraz Gaz-System S.A. wykonywał minister właściwy do spraw gospodarki.

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 266) poprzez zmianę ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne przenosi uprawnienia Skarbu Państwa związane z wykonywaniem praw z akcji/udziałów na Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej (PSE S.A., Gaz-System S.A. oraz PERN S.A.) oraz do ministra właściwego do spraw energii (Enea S.A., Energa S.A., ZEW Niedzica S.A., PGE S.A., Tauron Polska Energia S.A. Grupa Lotos S.A., PKN Orlen S.A., PGNiG S.A., PPPP Naftoport Sp. z o.o., oraz Siarkopol Gdańsk S.A. oraz spółki zależnych od tych spółek, w których Skarbowi Państwa przysługują prawa z akcji lub udziałów).

Wprowadzenie powyższych zmian oznaczałoby oderwanie kwestii nadzoru właścicielskiego od uprawnień wynikających z ustawy o szczególnych uprawnieniach. Należy zwrócić uwagę, iż przeniesienie uprawnień z akcji/udziałów w ww. podmiotach na ministra właściwego do spraw energii nie oznacza automatycznego przeniesienia na

niego kompetencji wynikających z ustawy o szczególnych uprawnieniach wobec wszystkich podmiotów podlegających tej ustawie. W przypadku braku uchylecia art. 8, minister właściwy do spraw energii, zgodnie z art. 8 ustawy o szczególnych uprawnieniach, będzie realizował uprawnienia wynikające z tej ustawy wyłącznie wobec podmiotów, w których wykonuje uprawnienia Skarbu Państwa z akcji/udziałów (w sposób bezpośredni). Należy mieć jednak na uwadze, że obiekty infrastruktury krytycznej zlokalizowane są w szczególności w spółkach-córkach spółek, wobec których uprawnienia z akcji/udziałów zostaną przeniesione na ministra właściwego do spraw energii. Do wyjątków należą jedynie: PPPP „Naftoport” Sp. z o.o., Grupa Lotos S.A., PKN Orlen S.A., PGNiG S.A., które posiadają obiekty infrastruktury krytycznej i jedynie wobec tych podmiotów minister właściwy do spraw energii po dniu 1 lipca 2016 r. będzie wykonywał uprawnienia wynikające z ustawy o szczególnych uprawnieniach.

Art. 3 projektu ustawy wprowadza zmiany w ustawie o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów. Zmiany mają na celu umożliwienie finansowania z dotacji budżetowej, będącej w dyspozycji Ministra Energii, działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji. Niniejszy projekt zmiany ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów rozszerza zakres podmiotów uprawnionych do dotacji o nowy podmiot, tj. Kopalnię Siarki „Machów” Spółkę Akcyjną w likwidacji w Tarnobrzegu, oraz wprowadza związane z tym regulacje dotyczące celu i zakresu dotacji przeznaczonej dla tego podmiotu.

Ponadto zmieniana ustawa przewiduje przekazywanie dotacji budżetowej Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. z siedzibą w Bochni (następcy prawnego Przedsiębiorstwa Państwowego) na realizację zadań przewidzianych ustawą jedynie do dnia 31 grudnia 2017 r. Z powodu:

- 1) ograniczonych środków finansowych przewidzianych w ustawach budżetowych, w stosunku do kwot ujętych w zaakceptowanym programie likwidacji,
- 2) konieczności likwidacji dodatkowych wyrobisk dołowych (ok. 8,5 tys. m³)
– do końca 2017 r. nie uda się zrealizować wszystkich prac likwidacyjno-zabezpieczających.

Zachodzi zatem konieczność przedłużenia okresu dotowania zadań realizowanych przez Kopalnię Soli „Bochnia” sp. z o.o. do końca 2020 r.

Art. 131 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) określa podstawę prawną udzielania dotacji podmiotowych z budżetu państwa. Dotacje podmiotowe mogą być udzielane wyłącznie w zakresie określonym w ustawach innych niż ustawa budżetowa lub w umowach międzynarodowych. Zasady dysponowania środkami publicznymi w ramach dotacji podmiotowej znajdują odzwierciedlenie w przepisach przedmiotowego projektu ustawy. Po pierwsze – w art. 1 zmienianej ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów wskazano nowy podmiot, któremu dotacja może być udzielana. Po drugie – ściśle określono zadania dla nowego podmiotu (zmiana art. 3), które mogą być finansowane z dotacji. Ponadto projekt ustawy reguluje warunki i podstawę przyznania dotacji (zmiana art. 5).

Natomiast dla Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. finansowanie ze środków dotacji budżetowej jest jedynym obecnie możliwym sposobem zapewnienia zabezpieczenia tego unikalnego zabytku. Kopalnia Soli „Bochnia” sp. z o.o. nie prowadzi działalności produkcyjnej, a jej podstawową działalnością jest prowadzenie prac związanych z likwidacją i zabezpieczeniem zakładów górniczych oraz utrzymaniem, zabezpieczeniem i ratowaniem zabytkowej części zakładu górniczego „Bochnia”, zgodnie z wydanymi decyzjami, Prawem geologicznym i górniczym oraz innymi obowiązującymi aktami prawnymi. Nie jest to działalność dochodowa, a stopień realizacji prac zabezpieczających wpływa zasadniczo na długotrwałość procesu likwidacji oraz na koszty zabezpieczenia kopalni, które w całym okresie były i są nadal uzależnione od wysokości dotacji budżetowej.

Art. 4 projektu ustawy daje możliwość finansowania w ramach limitu naprawiania szkód wywołanych ruchem likwidowanych zakładów górniczych. Zgodnie z tym przepisem – „Naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, do dnia 31 grudnia 2018 r. jest finansowane także w ramach limitu, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 22 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 143)”. Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A., począwszy od dnia 1 stycznia 2015 r., z dniem nabycia kopalni, zakładu górniczego lub jego zorganizowanej części do likwidacji, przejęła również zobowiązania z tytułu naprawiania szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów. Uzasadnione więc stało się objęcie

ich finansowania również w ramach limitu, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 22 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 143). W dotychczasowym brzmieniu artykuł ten odnosił się do wydatków określonych w art. 8a ust. 3 oraz 11f ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, czyli wydatków na likwidację kopalń oraz restrukturyzację zatrudnienia w kopalniach przejętych przez SRK S.A. po dniu 1 stycznia 2015 r.

Projekt zmiany ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego nie pociągnie za sobą dodatkowego obciążenia budżetu państwa, gdyż proponowane zmiany w tej ustawie dotyczą realizacji zadań, które już są uwzględnione w budżecie państwa na podstawie wcześniej dokonanych zmian ustawy.

W art. 5 projektowanej ustawy wprowadzono przepis przejściowy stanowiący o stosowaniu przepisów wydanych na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w brzmieniu dotychczasowym odnośnie do dotacji budżetowych, na zadania w zakresie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, będącego w trakcie likwidacji, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów realizowane w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Rozwiązanie takie zapewni płynność finansowania wyżej wymienionych zadań, zmiana przepisów upoważniających z art. 8 ust. 5 nastąpi bowiem od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Należy zaznaczyć, że Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. od dnia 1 stycznia 2016 r. realizowała przedmiotowe zadanie, pomimo że nie przyznano jej na ten cel dotacji.

Ze względu na zakres i skalę prowadzonych dotychczas przez Ministra Skarbu Państwa postępowań administracyjnych, wprowadzono w art. 6 przepis przejściowy, zgodnie z którym dotychczasowy organ zachowa prawo do kontynuacji prowadzonych postępowań administracyjnych.

Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa wszczyna postępowanie administracyjne na podstawie uzyskanych od pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej informacji o podjęciu przez organy spółki uchwały lub dokonaniu przez zarząd spółki czynności prawnej, o której mowa w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy. Z chwilą nowelizacji ustawy nie są znane: liczba oraz zakres informacji, na podstawie których właściwy organ mógłby wszcząć postępowanie administracyjne. Z praktyki wynika, iż minister nie jest wcześniej informowany przez pełnomocnika o zamiarze przedłożenia przez

niego informacji, o których mowa powyżej. Brak powyższego przepisu przejściowego skutkowałby koniecznością umorzenia prowadzonego przez organ postępowania administracyjnego, wszczętego przed dniem wejścia w życie nowelizacji ustawy.

W art. 9, zgodnie z art. 50 ust. 1a ustawy o finansach publicznych, określono kwoty wydatków z budżetu państwa, z podziałem na poszczególne lata budżetowe, przeznaczonych na realizację zadań i wykonywanie działań wynikających z ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów oraz mechanizmy korygujące w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków.

W celu uporządkowania stanu prawnego i prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz ich płynnego finansowania, proponowane jest wejście w życie przepisów art. 1 pkt 2 (w zakresie art. 11f, art. 20a, art. 24–26 zmienianej ustawy) oraz pkt 3 lit. a i pkt 4 projektowanej ustawy, w dniu następującym po dniu ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2016 r. Analogiczne rozwiązanie przyjęto również w odniesieniu do art. 3 pkt 4 projektowanej ustawy (zmiany dostosowujące w ustawie o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów). Proponowane zmiany wiążą się z nowelizacją ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, dokonaną ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. poz. 2300), nowelizacją ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, dokonaną ustawą z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1960), a także wejściem w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów (Dz. U. poz. 2050). Wprowadzone zmiany w wyżej wymienionych przepisach spowodowały, że środki budżetowe przeznaczone na finansowanie procesów związanych z restrukturyzacją sektora górnictwa węgla kamiennego zostały ujęte w części budżetowej 48 – gospodarka złożami kopalni, a organem uprawnionym do zawierania umów o dotacje na finansowanie realizacji zadań określonych ustawą o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego pozostał minister właściwy do spraw energii. Powstała rozbieżność uniemożliwia uruchomienie przez Ministra Finansów środków z rezerwy celowej na dofinansowanie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, świadczeń osłonowych w postaci urlopów górniczych i urlopów dla pracowników zakładu

przeróbki mechanicznej węgla oraz pokrycia bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa. Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Finansów środki na realizację zadań przypisanych określonej działalności administracji rządowej powinny być ujmowane i przekazywane we właściwej, odpowiadającej temu działowi części budżetowej. Właściwe klasyfikowanie środków budżetu państwa służy prawidłowej identyfikacji przeznaczania tych środków.

Wprowadzenie rozwiązania w postaci zastosowania mocy wstecznej wprowadzanych przepisów w ustawie o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz w ustawie o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów wynika z konieczności zapewnienia spójności w obowiązujących przepisach w kwestii wskazania ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, który jest również dysponentem części budżetowej 48 – gospodarka złożami kopalni, z której to części były od dnia 1 stycznia 2016 r. uruchamiane środki budżetowe na finansowanie realizacji zadań zarówno w górnictwie węgla kamiennego, jak i górnictwa niewęglowego. Ponadto przyjęcie tego rozwiązania pozwoli na finansowanie zadań w zakresie naprawiania szkód górniczych wywołanych ruchem zakładu górniczego będącego w trakcie likwidacji.

Jednocześnie, w celu zapewnienia ciągłości realizacji zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz ustawy o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw energii oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (z uwagi na wynikającą z projektowanej ustawy zmianę przepisów upoważniających), wprowadzono przepisy przejściowe odpowiednio w art. 7 i w art. 8 ustawy, które zachowują w mocy obowiązujące przepisy wykonawcze, do czasu wydania nowych, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Proponowany okres przejściowy zapewni właściwe opracowanie i wprowadzenie w życie nowych regulacji.

4. Źródła finansowania

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 30 sierpnia 2013 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów pociągną za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w łącznej kwocie 101 100,0 tys. zł. w latach 2016–2020. Dotacji będzie udzielał minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalni w trybie i na warunkach określonych w projekcie ustawy.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym programem likwidacji na lata 2014–2017 Kopalnia Soli „Bochnia” sp. z o.o. zapotrzebowała środki finansowe w wysokości 61 125 tys. zł.

Przewiduje się, iż zadania realizowane przez Kopalnię Soli „Bochnia” sp. z o.o. będą wymagały finansowania dotacją budżetową, które w kolejnych latach wyniesie:

2017 – 18 052,0 tys. zł (16 000,0 tys. zł zostało zabezpieczone w ramach limitu wydatków w cz. 48).

2018 – 17 003,0 tys. zł.

2019 – 16 048,0 tys. zł.

2020 – 14 526,0 tys. zł.

Finansowanie działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górnictwem Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji, pociąga za sobą skutki finansowe w wysokości 4 872,0 tys. zł rocznie (łącznie w latach 2017-2020 – 19 488,0 tys. zł).

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedkładany projekt zmiany ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane zmiany ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego są zgodne z prawem Unii Europejskiej. Działania wprowadzone projektowaną zmianą ustawy stanowią dozwoloną pomoc publiczną, której zakres jest określony w decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń. Dotacja budżetowa dla Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. przeznaczona będzie na utrzymanie, zabezpieczenie i ratowanie zabytkowych części Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. oraz całkowitą likwidację zakładu górnictwa „Siedlec – Moszczenica” oraz niezabytkowej części zakładu górnictwa „Bochnia” może być uznana za zgodną z zasadami wspólnego rynku na podstawie art. 107 ust. 3 lit. d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) jako pomoc przeznaczona na ochronę kultury i dziedzictwa kulturowego. Przepis ten stanowi, iż za zgodną ze wspólnym rynkiem może zostać uznana pomoc przeznaczona na wsparcie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji we Wspólnocie w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

Zakres pomocy publicznej przewidzianej na realizację prac zabezpieczających i likwidacyjnych w Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. w latach 2004–2017, został już zaakceptowany przez Komisję Europejską decyzją z dnia 8.07.2013 r. (sprawa nr SA.

36221 (2013/N)). Komisja przyjęła, że pomoc ta jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w ramach odstępstwa na mocy art. 107 ust. 3 lit. d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Przedłużenie finansowania ze środków publicznych zadań realizowanych przez Kopalnię Soli „Bochnia” sp. z o.o. oznacza zmianę zakresu notyfikowanej wcześniej Komisji pomocy indywidualnej. W związku z tym, zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE, konieczne jest dokonanie notyfikacji tej zmiany Komisji Europejskiej. Stosowny wniosek zostanie przesłany po uzyskaniu akceptacji „Programu likwidacji ... na lata 2014–2020” przez Ministra Energii. W przypadku zmiany ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów, planowana dotacja dla Kopalni Siarki „Machów” S.A. w likwidacji stanowi pomoc publiczną, o której mowa w art. 107 ust. 1 TFUE. Planowana pomoc indywidualna dla Kopalni Siarki „Machów” S.A. w likwidacji podlega notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie art. 20 ww. ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), pomoc nie powinna zostać wdrożona do czasu jej zatwierdzenia przez Komisję Europejską.

6. Ocena organu wnioskującego, czy projekt podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych
Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie jest wymagane przeprowadzenie procedury notyfikacyjnej, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

7. Konsultacje publiczne

Projekt ustawy nie podlegał konsultacjom publicznym, gdyż dokonywane zmiany w ustawach umożliwiają kontynuowanie procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego na zasadach wcześniej ustalonych ze stroną społeczną oraz kontynuowanie procesu likwidacji zakładów górniczych w kopalni soli i kopalni siarki na zasadach wcześniej obowiązujących. Biorąc powyższe pod uwagę, przeprowadzono wyłącznie uzgodnienia międzyresortowe.

Projektowana zmiana ustawy została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji i na stronie internetowej oraz Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Energii.

W odniesieniu do ww. ustawy nie było podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Energii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Grzegorz Tobiszowski – Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Margis (22 693 53 90)</p>	<p>Data sporządzenia 5 lipca 2016 r.</p> <p>Źródło: inne Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac: UD78</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Brak narzędzia umożliwiającego finansowanie procesów likwidacji kopalń, działań polikwidacyjnych, w tym finansowania zadań związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód górniczych wywołanych ruchem zakładu górniczego zlikwidowanego oraz będącego w trakcie likwidacji, a także finansowania restrukturyzacji zatrudnienia w kopalniach postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2019 r. Powyższe nastąpiło w związku z nowelizacją ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, dokonaną ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. poz. 2300), nowelizacją ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, dokonaną ustawą z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1960), a także wejściem w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów (Dz. U. poz. 2050). Wprowadzone zmiany w wyżej wymienionych przepisach spowodowały, że środki budżetowe przeznaczone na finansowanie procesów związanych z restrukturyzacją sektora górnictwa węgla kamiennego zostały ujęte w części budżetowej 48 – gospodarka złożami kopalni, a organem uprawnionym do zawierania umów o dotacje na finansowanie realizacji zadań określonych ustawą z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego jest minister właściwy do spraw energii. Powstała rozbieżność uniemożliwia uruchomienie środków z rezerwy celowej na dofinansowanie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, świadczeń osłonowych w postaci urlopów górniczych i urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz pokrycia bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa. Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Finansów środki na realizację zadań przypisanych określonemu działowi administracji rządowej powinny być ujmowane i przekazywane we właściwej, odpowiadającej temu działowi części budżetowej. Właściwe klasyfikowanie środków budżetu państwa, służy prawidłowej identyfikacji przeznaczania tych środków.

Na mocy art. 13 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. poz. 1160, z późn. zm.) dotacje dla KS „Bochnia”, na zadania określone w ustawie, przekazywane są do dnia 31 grudnia 2017 r.

Z powodu ograniczonych środków finansowych przewidzianych w ustawach budżetowych, w stosunku do kwot ujętych w zaakceptowanym programie likwidacji, oraz konieczności likwidacji dodatkowych wyrobisk dołowych (ok. 8,5 tys. m³) do końca 2017 r. nie uda się zrealizować wszystkich prac likwidacyjno-zabezpieczających. Zachodzi zatem konieczność przedłużenia okresu dotowania zadań realizowanych przez Kopalnię Soli „Bochnia” do końca 2020 r. Z punktu widzenia zachowania zabytku dla przyszłych pokoleń, niezbędna jest kontynuacja prac w celu usuwania zagrożeń, pozostających w integralnym związku z ruchem zakładu górniczego, dla życia i zdrowia ludzkiego, mienia oraz bezpieczeństwa powszechnego. Działania te będą możliwe do zrealizowania pod warunkiem przedłużenia do 2020 r. okresu finansowania z dotacji budżetowej zadań realizowanych przez Kopalnię Soli „Bochnia” sp. z o.o. w zakresie likwidacji zakładów górniczych oraz działań związanych z utrzymaniem, zabezpieczeniem i ratowaniem zabytkowej części zakładu górniczego „Bochnia”.

Zmiany w ustawie z dnia 30 sierpnia 2013 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów dotyczą również umożliwienia finansowania z dotacji budżetowej będącej w dyspozycji Ministra Energii działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji. Dotychczas KS „Machów” Spółka Akcyjna w likwidacji w Tarnobrzegu otrzymywała dotacje na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Dz. U. poz. 856, z późn. zm.) zgodnie z umową dotacji zawartą z NFOŚiGW w oparciu o zatwierdzone przez ministra właściwego ds. gospodarki roczne plany działań. Umowa ta przewidywała finansowanie zadań zatwierdzonych w rocznych planach do dnia 31 grudnia 2015 r. W celu dokończenia prac rekultywacyjnych przesunięty został termin realizacji umowy,

z zastrzeżeniem, że dodatkowe prace mogą być wykonane w ramach kwoty już przyznanej dotacji. W kosztach prac rekultywacyjnych nie są finansowane koszty ogólnego zarządu, natomiast koszty pompowania wód w wyrobisku „Piaseczno” będą finansowane do końca 2016 r. tj. do czasu prowadzenia robót rekultywacyjnych w wyrobisku. Zgodnie z programem likwidacji Kopalni Siarki „Machów” S.A. w likwidacji w wyrobisku byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” powstał zbiornik wodny. Wyrobisko górnicze byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” zlokalizowane jest na obszarze ok. 2000 ha na terenach Gmin Łoniów i Koprzywnica w powiecie sandomierskim i w województwie świętokrzyskim. Oddalone jest o ok. 2000 m od lewego brzegu rzeki Wisły. Odprowadzenie wód z tego wyrobiska kanałem otwartym do Wisły jest niezbędne do jego likwidacji zmierzającej do przystosowania powstałego w nim zbiornika wodnego oraz terenów otaczających do pełnienia funkcji przewidzianych w decyzjach organów administracji o rekultywacji tych terenów. Brak środków na realizację zadania utrzymania systemu odprowadzania wód ze zbiornika wodnego utworzonego w wyrobisku „Piaseczno” może przyczynić się do wystąpienia niekontrolowanego odbudowania się zwierciadła wody na terenach przyległych do tego wyrobiska (na pow. około 11,3 km²). Zgodnie z wykonanymi ekspertyzami hydrogeologicznymi sztucznie utrzymywane zwierciadło wody w tym wyrobisku na poziomie od +138,0 m n.p.m. do +139,00 m n.p.m. nie stwarza zagrożenia dla terenów przyległych i zapewnia skuteczność ukształtowanego zboczy po napełnieniu zbiornika. Kopalnia Siarki „Machów” S.A. podejmowała działania dla pozyskania środków niezbędnych na pokrycie pompowania wody ze zbiornika „Piaseczno” do rzędnej +138 m n.p.m. pochodzących spoza NFOŚiGW. Skierowała m.in. wnioski do posłów z regionu z prośbą o włączenie finansowania zadań związanych z odwadnianiem do poselskiego projektu ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów w 2013 r. W trakcie prac sejmowych poprawki zgłoszone w tym zakresie nie zostały jednak uwzględnione. Ponadto Kopalnia Siarki „Machów” S.A. skierowała także wnioski do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, w sprawie włączenia zakresu robót związanych z melioracją do ustanowionego w sierpniu 2011 r. przez Radę Ministrów „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”, którego zadaniem jest zabezpieczenie południowych województw naszego kraju przed katastrofalnymi skutkami powodzi. Wniosek ten jednak nie został zakwalifikowany do realizacji. Odnosząc się do zasadności projektu ustawy, należy podkreślić, że rozwiązanie w postaci dotacji budżetowej dla ww. podmiotu jest jedynym sposobem zabezpieczenia terenów przyległych do wyrobiska „Piaseczno” przed powstaniem szkód.

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 18 marca 2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. poz. 404 oraz z 2016 r. poz. 266) stanowi element oddziaływania na bezpieczeństwo energetyczne kraju, przypisane w znowelizowanej ustawie o działach administracji rządowej ministrowi właściwemu do spraw energii. Nowelizacja umożliwi uniknięcie ewentualnych sporów pomiędzy ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa a ministrem właściwym do spraw energii lub innymi podmiotami, wykonującymi uprawnienia właścicielskie z akcji spółek Skarbu Państwa.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Analiza wariantów rozwiązania problemów wskazanych w pkt 1 wykazała, że optymalnym będzie wydanie ustawy zmieniającej, która wprowadzi w wyżej wymienionych ustawach zmiany umożliwiające:

1. Uruchomienie kolejnych transz środków z rezerwy celowej ujętej w ustawie budżetowej na 2016 r. na finansowanie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2019 r., w tym zadań związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym. Proces fizycznej likwidacji jest elementem całego procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce. Oczekuje się, że dokonane procesy likwidacji kopalń wpłyną pozytywnie na środowisko poprzez ograniczenie składowania odpadów poprodukcyjnych (hałdy), zmniejszenie zrzutu zasolonych wód oraz zatrzymanie degradacji terenu. Jednocześnie wprowadzone świadczenia osłonowe pozwolą bez zakłóceń i niepokoїв społecznych przeprowadzić restrukturyzację zatrudnienia w górnictwie.
2. Kontynuowanie finansowania działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r., w tym zadań związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, a także naprawianie szkód górniczych wywołanych ruchem zlikwidowanego oraz będącego w trakcie likwidacji zakładu górniczego. Oczekiwany efekt przyjętych rozwiązań przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego przed zalaniem zagospodarowanych terenów, na których funkcjonowały zamknięte kopalnie. Ponadto realizowane działania w zakresie likwidacji lub naprawiania szkód wpłyną pozytywnie na środowisko.
3. Przedłużenie finansowania z dotacji budżetowej dotychczas realizowanych przez Kopalnię Soli „Bochnia” sp. z o.o. zadań określonych ustawą. Rozwiązanie w postaci dotacji budżetowej dla podmiotu jest obecnie jedynym możliwym sposobem przeprowadzenia całkowitej likwidacji niezabytkowych części kopalni soli oraz zabezpieczenia tego unikalnego zabytku. Przedłużenie terminu przekazywania dotacji do dnia 31 grudnia 2020 r., umożliwi Kopalni Soli „Bochnia” dokończenie procesu likwidacji w zakładach górniczych. Zakończenie zadań

likwidacyjnych istotne jest dla bezpieczeństwa zabudowy miejskiej miasta i niezbędne dla ochrony cennych wyrobisk w zabytkowej części kopalni. Oddziaływanie płytkich wyrobisk, w perspektywie wieloletniej może owocować niekontrolowanymi zawałami w wyrobiskach i znacznymi deformacjami górotworu mogącymi przenosić się nawet na powierzchnię. Dla zapobieżenia tym procesom niezbędne jest więc prowadzenie robót likwidacyjnych przez podsadzanie zbędnych pustek oraz prowadzenie nieprzerwanego procesu zabezpieczania najcenniejszych wyrobisk. Natomiast zaniechanie prac likwidacyjno-zabezpieczających może doprowadzić do destrukcji substancji zabytkowej i w rezultacie spowodować zagrożenie dla obiektów powierzchniowych, a także do wystąpienia niekontrolowanych zagrożeń naturalnych i górniczych, a nawet katastrofy górniczej,

4. Finansowanie z dotacji budżetowej działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji. Odprowadzenie wód z tego wyrobiska kanałem otwartym do Wisły jest niezbędne do jego likwidacji zmierzającej do przystosowania powstałego w nim zbiornika wodnego oraz terenów otaczających do pełnienia funkcji przewidzianych w decyzjach organów administracji o rekultywacji tych terenów.
5. Przeniesienie kompetencji wynikających z ustawy o szczególnych uprawnieniach (...) z ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na ministra właściwego do spraw energii oraz skupienie w gestii ministra właściwego do spraw energii wszystkich kompetencji wynikających z ustawy (poprzez skreślenie dotychczasowego art. 8).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zagadnienia w zakresie restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego były analogicznie rozwiązywane w większości krajów UE. Analiza rozwiązań systemowych wskazuje, że w krajach UE wydobywanie węgla kamiennego prowadzone było praktycznie do szczytów zasobów węgla lub zamykania kopalń na skutek nadmiernych kosztów wydobycia, a procesy zmian wspierane były i są ze środków budżetowych.

W innych krajach członkowskich OECD/UE nie istnieją rozwiązania zbliżone do ustawy o szczególnych uprawnieniach (...), kwestie ochrony infrastruktury regulowane są na przykład w ustawodawstwie niemieckim, poprzez ustawę umożliwiającą Rządowi Federalnemu zgłoszenie sprzeciwu wobec transakcji nabycia akcji firmy uznanej za istotną z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Beneficjenci dotacji	3 podmioty	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. Kopalnia Soli „Bochnia” sp. z o.o. Kopalnia Siarki ”Machów” S.A. w likwidacji	Realizacja zadań określonych w projekcie ustaw
Przedsiębiorstwa górnicze	3 podmioty	Polska Grupa Górnicza S.A. Katowicki Holding Węglowy S.A. Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	Przekazanie majątku do likwidacji oraz pracowników, którzy skorzystają z pakietu świadczeń osłonowych
Podmioty nadzorujące i kontrolujące	2 podmioty	Ministerstwo Energii Ministerstwo Skarbu Państwa ARP S.A. Oddz. w Katowicach	Określenie zasad funkcjonowania i finansowania ze środków budżetu państwa zadań realizowanych przez podmioty. Obowiązek przeprowadzenia kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji budżetowej, prawa pracy, prawa geologicznego i górniczego, bhp. Obowiązek do przekazywania informacji ministrowi właściwemu do spraw energii, w miejsce ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy nie podlegał konsultacjom publicznym. Mając na względzie fakt, że dokonywane zmiany w ustawach umożliwiają kontynuowanie procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego na zasadach wcześniej ustalonych ze stroną społeczną oraz kontynuowanie procesu likwidacji zakładów górniczych w kopalni soli i kopalni siarki na zasadach wcześniej obowiązujących, przeprowadzono wyłącznie uzgodnienia międzyresortowe.

Projektowana zmiana ustawy została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji i na stronie internetowej oraz Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Energii.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2015 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem		6,9	21,9	20,9	19,4								69,1
budżet państwa		6,9	21,9	20,9	19,4								69,1
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem		6,9	21,9	20,9	19,4								69,1
budżet państwa		6,9	21,9	20,9	19,4								69,1
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Budżet Państwa cz. 48												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Podstawę określenia kosztów stanowiły dotychczasowe doświadczenia Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. w prowadzeniu procesu likwidacji zakładów górniczych oraz utrzymania, zabezpieczenia i ratowania zabytkowej części zakładu górniczego „Bochnia”. Kwota planowanych wydatków w latach 2017–2020 wynosi 65,5 mln zł, przy czym w 2017 r. dofinansowanie w wysokości 16 mln zł zawiera się w kwocie limitu określonej dla części 48 – Górnictwo i kopalnictwo, i nie wpływa na zwiększenie wydatków. Ujęto wyłącznie różnicę w wysokości 2 mln zł, która wynika ze złożonego przez KS „Bochnia” zapotrzebowania na środki budżetowe w 2017 r. Łączna kwota wydatków dla KS „Bochnia”, mająca wpływ na sektor finansów publicznych, wynosi 49,5 mln zł.</p> <p>W przypadku działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji, wdrożenie projektu pociąga za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w latach 2017–2020 w łącznej kwocie 19,6 mln zł (4,9 mln zł rocznie). Kwota ta została oszacowana przez podmiot na bazie dotychczas ponoszonych kosztów.</p>												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2013 r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	Brak możliwości określenia skutków w ujęciu pieniężnym
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Ograniczenie liczby firm działających na rynku współpracujących z kopalniami przeznaczonymi do likwidacji lub zmiana profilu ich działalności.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Ograniczenie liczby firm działających na rynku współpracujących z kopalniami przeznaczonymi do likwidacji lub zmiana profilu ich działalności.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Ograniczenie ilości węgla przeznaczonego na cele komunalne i gospodarstw domowych (gruby sortyment węgla).						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Dotychczasowe doświadczenia w prowadzeniu procesów likwidacji.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Zmiany w ustawie pozwolą utrzymać poziom zatrudnienia w Kopalni Soli „Bochnia” sp. z o.o. w stopniu niezbędnym na zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania kopalni. Lokalny rynek pracy nie ulegnie zmianom. Brak dotacji dla kopalni oznaczałoby konieczność przeprowadzenia zwolnień w zakładach górniczych. Zmiany odczułyby również podmioty kooperujące (m.in. specjalistyczne firmy górnicze, dostawcy, kooperanci, usługodawcy). Uchwalenie zmian w ustawie umożliwi zachowanie miejsc pracy w powiecie bocheńskim.

Kontynuowanie procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego spowoduje zmniejszenie zatrudnienia w górnictwie ze względu na to, że osoby korzystające z urlopu górniczego, urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla nie mogą podejmować pracy w górnictwie, gdyż utracą w ten sposób prawo do otrzymanych świadczeń. Osoby korzystające z jednorazowych odpraw pieniężnych, po odejściu z likwidowanych kopalń, wrócą na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☒ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☒ zdrowie
☒ inne: konkurencyjność gospodarki, dziedzictwo kulturowe		

Omówienie wpływu	<p>Projekt zmiany ustawy będzie wywierał wpływ na sytuację i konkurencyjność polskiego górnictwa węgla kamiennego w taki sposób, że ilość podaży węgla krajowego na rynku ulegnie zmniejszeniu, co może poprawić sprzedaż w pozostałych kopalniach. Likwidacja kopalń wpłynie na środowisko poprzez ograniczenie składowania odpadów poprodukcyjnych (hałdy), zmniejszenie zrzutu zasolonych wód oraz zatrzymanie degradacji terenu. Z uwagi na zmniejszające się wydobycie, obniżeniu ulegną wpływy z tytułu opłaty eksploatacyjnej do budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz NFOSiGW.</p> <p>Realizowane przez Kopalnię Soli „Bochnia” sp. z o.o. prace zapobiegają degradacji środowiska naturalnego w regionie. Dotacja z budżetu państwa umożliwia zagospodarowanie przestrzeni oraz wspieranie rozwoju regionów pogórnich, w szczególności zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój turystyki. Dzięki dotacji budżetowej możliwa jest również skuteczna ochrona powierzchni terenu przed negatywnymi skutkami wielowiekowej eksploatacji złóż (zawały, deformacje).</p>
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wykonanie przepisów ustawy nastąpi wraz z wejściem w życie.
Planowane jest wejście w życie ustawy z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2 (w zakresie art. 11f, art. 20a, art. 24–26 zmienianej ustawy) oraz pkt 3 lit. a i pkt 4, a także art. 3 pkt 4 projektowanej ustawy, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2016 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Po zakończeniu procesu likwidacji i rekultywowaniu zdegradowanych terenów, wystąpi możliwość zagospodarowania obszarów poprodukcyjnych i ich rewitalizacja. Z uwagi na fakt, że nastąpi zmniejszenie lub ograniczenie składowania odpadów poprodukcyjnych (hałdy), zmniejszenie zrzutu zasolonych wód oraz zatrzymanie degradacji terenu, nie jest rzeczą możliwą ustalenie miernika, gdyż nie można zmierzyć efektu, który nie wystąpi np. nie zmierzy się ilości odpadów poprodukcyjnych, które nie zostaną wyprodukowane.

Ponadto po 31 grudnia 2018 r. będzie możliwe określenie liczby osób, które skorzystały z pakietu świadczeń osłonowych w ramach restrukturyzacji zatrudnienia w likwidowanych kopalniach oraz kwoty dokonanych wypłat z tego tytułu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.